

Sak: S 29/18

Saksfremlegg til Styret

FORELØPIG BUDSJETT 2019 OG LANGTIDSBUDSJETT (LTB) 2019-2023

Foreløpig disponeringsskriv for 2019 datert 28. juni 2018 (vedlegg 1) og *Bestilling til leveranse av årsplan 2019-2021 og prognose 2019-2023* datert 12. oktober 2018 (vedlegg 2) er vedlagt saken. Kulturhistorisk museums (KHM) frist for leveranse av årsplan og prognose er 14. desember 2018. Styrets vedtak i foreliggende sak vil danne grunnlaget for museumsledelsens videre arbeid med budsjettet frem mot endelig vedtak i styremøte 7. desember 2018.

Innledning

Den økonomiske utviklingen ved KHM har vært god de siste årene. Planmessig og systematisk arbeid gjennom flere år har skapt større forutsigbarhet og trygge rammer for både driften av museet og de ansattes arbeidshverdag. Museet har et økonomisk handlingsrom for å realisere strategiske satsninger innenfor forskning og publikumsrettede tiltak som har vært utsatt i alt for mange år. Samtidig har vi et budsjett og en langtidsprognose preget av store utfordringer med omfattende økonomiske konsekvenser. Utfordringene er i hovedsak forbundet med de tre store bygge- og infrastrukturprosjektene og omfatter problemstillinger knyttet til uavklart finansieringsmodell for flere tiltak, uavklart fremdrift og behov for koordinering av tiltak samt disponering av interne personalressurser.

Til tross for en betydelig ekstern inntektsøkning og et markant mindreforbruk i perioden 2015-2018, har museet gjennomført en streng tilsettingspolitikk. Betydelige midler er avsatt og investert i interne prosjekter knyttet til nye utstillinger i Historisk museum (HM), og i noe mindre grad til utvikling av forskningsprosjekter. Alle interne prosjekter totalbudsjetteres, dvs. også med synliggjøring av egne personalressurser. Dette gjøres dels av hensyn til den totale ressursdisponeringen, dels for å få oversikt over behovet for prosjektengasjert personale. KHM's bemanning er dimensjonert i forhold til å kunne håndtere en løpende driftsportefølje, ikke flere store utviklingsprosjekt.

I 2017 gjennomførte KHM en ekstern evaluering av museets organisasjonsmodell etter Funksjonsanalysen (jfr Rapport fra Deloitte datert 19.12.2017). Rapporten konkluderer med at KHM har utviklet seg i ønsket retning siden 2014. Delvis på grunn av funksjonsanalysen og ny organisering, men også fordi det ble iverksatt tiltak for å få kontroll på museets økonomi. Et sentralt spørsmål i evalueringen var hvorvidt museets organisasjonsmodell har bidratt til effektiv drift, godt samarbeid og måloppnåelse? Konklusjonen var at modellen muliggjør dette, men at det kan gjøres enkelte justeringer for å videreutvikle og forbedre organisasjon. KHM gjennomfører i 2018 et internt prosjekt for å følge opp rapportens anbefalinger. Særlig aktuelt er endringer i organiseringen av museets administrasjon, hvor også hensynet til de politiske føringer og forventninger om mer effektiv drift står sentralt. Arbeidet med justert organisasjonsmodell og -kart skal avsluttes i 2018 og implementeres fra 01.01.2019. Museets ledelse finner grunn til å påpeke at det her i første rekke handler om mer effektiv oppgaveløsning, ikke innsparing av personalressurser. De personmessige konsekvensene for en bærekraftig økonomisk utvikling ble gjennomført allerede i 2014 og videreført i museets Strategiske kompetanse- og rekrutteringsplan fra 2016. KHM kan dermed ikke på kort sikt imøtekomme de årlige kuttene i tildelingen knyttet til regjeringens avbyråkratiserings- og

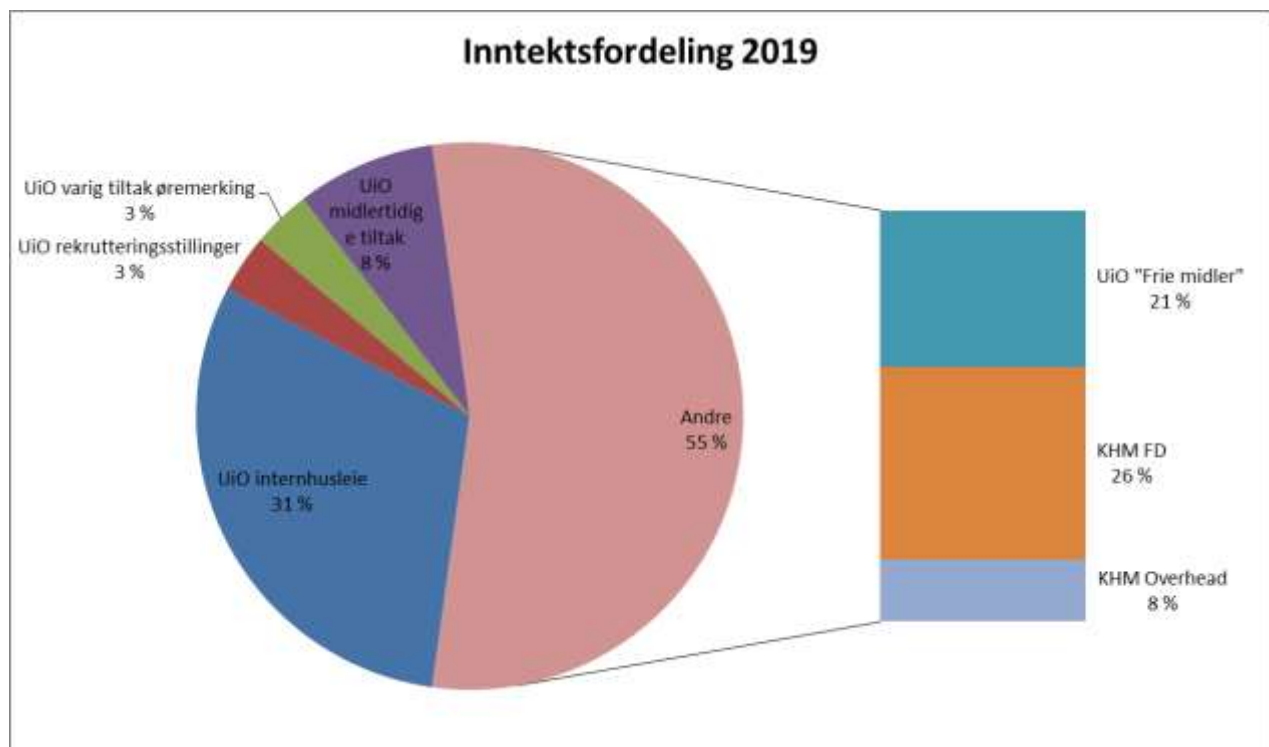
effektiviseringsreform og universitetets generell rammekutt (jf. vedlegg 1) med ytterligere nedbemanning av administrasjonen. Følgelig må kuttene dekkes opp gjennom økte krav til ekstern finansiering.

KHM redegjorde for de økonomiske usikkerhetsmomentene og hvilke forutsetninger som ble lagt til grunn for å levere et LTB i balanse allerede i 2017; jf. styresak S 40/17. Vi finner det likevel nødvendig å presentere en justert liste over disse momentene. For å kunne levere et LTB i balanse, er følgende premisser lagt til grunn for budsjettet:

- Det er ikke budsjettet med stenging av Vikingskipshuset og tilhørende inntektsbortfall.
- Avslutningen av delprosjekt nye utstillinger i nytt vikingtidsmuseum (VTM) er planlagt og budsjettet med forutsetning om ekstern finansiering.
- Det er utarbeidet kalkyler for produksjon av nye utstillinger i VTM, men kostnadene er ikke lagt inn i LTB.
- Relokalisering av gjenstander i fjerde fløy i VSH er planlagt og budsjettet med forutsetning om ekstern finansiering og foreliggende startbevilgning for VTM.
- Ved fornying av utstillinger i Historisk museum er det ikke budsjettet med kostnader knyttet til verdibevarende vedlikehold, minimumsstandard på bruksarealer og bygningsmessige sikkerhetstiltak. Dette forutsettes dekket av EA/UiO.
- Ferdig prosjekterte utstillingsprosjekter i Historisk museum (HM) er lagt inn i budsjettet. Midler til fornying av øvrige prioriterte saler er lagt til museumsdirektøren reserver.

Inntekter

Kulturhistorisk museum (KHM) har i «Foreløpig disponeringsskriv for 2019» fra Universitetsdirektøren fått tildelt en ramme for 2019 på kr 133 729 mill. kr, jf. vedlegg 1.

Figuren viser forholdet mellom frie (55 %) og bundne midler.

Figuren viser forholdet mellom tildeling (UiO frie midler) og egne inntekter.

I og med at endelig disponeringsskriv for 2019 ikke foreligger, vil det måtte foretas justeringer i budsjett frem mot fristen 15.12. Styrets behandling av budsjettet vil følgelig måtte være på overordnet nivå. Det er disponeringen av det økonomiske handlingsrommet og de forutsetninger som er lagt til grunn for å bringe det foreløpige budsjettet i balanse styret må ta stilling til.

Øvrige inntekter

Styret behandlet i november 2015 museets inntektskalkyle for perioden 2016-2020. I forliggende prognose (LTB 2019-2023) er museets billett- og salgsinntekter økt tilsvarende forventet inntekt for 2018; dvs. ca 51,5 mill. kr. i året. Det er ikke lagt inn økning av billettpris fra 2019, men museumsledelsen foreslår å øke ordinær billett fra kr. 100,- til kr. 120,-. En eventuell økning av gruppebilletter kan først skje fra 2020, da reiselivsnæring og turoperatører må varsles i god tid.

Det er tidligere redegjort for usikkerhet knyttet til fremtidig volum på porteføljen av utgravningsprosjekter, særlig som følge av regionreformen med tilhørende ansvars- og oppgaveoverføring innenfor kulturminneforvaltningen. Overheadinntekter fra utgravingsvirksomheten er likevel videreført på samme nivå som tidligere; dvs. ca 15,5 mill. kr. i året.

Fornyng av utstillingene i Historisk museum

I 2016 ble 17,1 mill. av KHMs disponible midler satt av på interne prosjektkoder i budsjettet øremerket fornyng av utstillingene i 1. etg. i HM. I 2017 ble kjerneutstillingen *Kollaps* ferdigstilt og åpnet. I perioden 2018-2020 vil de tre kjerneutstillingene *Forvandling 2018*, *Kontroll 2019* og *Arv 2020* åpne. Budsjettbehovet for disse tre utstillingene er på kr. 18,95 mill. Det er satt av midler til dette i LTB, jf nedenfor stående tabell.

1. Etg. Historisk museum Prosjekt	År		
	2 018	2019	2020
000256 Arv - kjerneutstilling	200	1750	6600
000257 Forvandling - kjerneutstilling	3100	300	100
000258 Kontroll - kjerneutstilling	500	6300	100
Totalsum	3800	8350	6800

Totalt budsjettbehov**18950***Tall i hele tusen*

I LTB 2018-2021 har vi lagt inn midler til ytterligere fornying av Historisk museum; bl.a. skolerommet i 2. etg, foredragssalen og Vikingtidsutstilling i 3. etg som det er viktig å få på plass før VSH stenger. I tillegg kommer midler til enkelte skiftende utstillinger, jf nedenfor stående tabell.

Andre utstillinger Historisk museum	År			
	2 018	2019	2020	2021
Museologi	92	50	75	75
Nina Torp: Situasjoner	226			
Skolerom 2. etg	160	2050	100	100
Myntkabinettet, Jubileumsutst.	20	70		
Vestsalen særutstillinger, Fabelaktige dyr 3. etg	160	3440	50	
Foredragssalen og garderobe 3. etg	840	1508	50	50
Ostia 3. etg	54		2317	150
Vikingtid i transitt 3. etg	500	5900	375	375
Loft, trapp og repos 4. etg	870	2125		
Visuell profilering av HM bygning	154	100	100	100
Antikken/Egypt-utstilling 3. etg	75	3825	100	100
Prosjektledere utstillinger	995	705	500	500
Pride	400	400	400	
Sea is History 3. etg	370	2380		
Stavkirkeportaler 4. etg	255	300	600	
Ani-Tyrkia/Armenia	819	181		
Moving Egypt	1100	5		
Vedlikehold av utstillinger	137	-4720	280	280
Totalsum	7226	18319	4947	1730

Totalt budsjettbehov**32222***Tall i hele tusen***Flytting av samlingene fra Historisk museum til Økern**

Det er budsjettet for revisjon, pakking og flytting av samlingene fra Historisk museum til Økern, jf nedenfor stående tabell. Det er avklart at UiO dekker kostnadene estimert for EA i tabellen nedenfor (se også foreløpig disponeringskriv). Det er også lagt inn en forutsetning om videreføring av REVITA-midler for 2021 og 2022 (REVITA ligger foreløpig bare inne t.o.m. 2020 i UiOs ramme til KHM). Ut over dette er det lagt opp til at KHM skal dekke revisjonskostnadene. Prosjektet er nå i startfasen.

Hovedbudsjett	Lønnsbudsjett	Driftsbudsjett	
2018	2238	1100	
2019	6130	1308	
2020	11945	1187	
2021	6071	605	
2022	2277	220	
SUM	28661	4421	33083
+ egeninnsats			4728
SUM inkl egeninnsats			37811
EA			13479
REVITA			10000
KHM kostnad			14332

Tall i hele tusen

Nytt vikingtidsmuseum

Det er budsjettert for videreføring av pågående delprosjekter i VTM-prosjektet for perioden 2018-2019, jfr. nedenfor stående tabell.

VTM Prosjekter	År	
	2 018	2019
Nytt Vikingtidsmuseum	160	300
VTM, delprosjekt I, nye utstillinger	802	2930
VTM, delprosjekt II, generelle prosjektkostnader	17	100
VTM, delprosjekt III - sikringsprosjektet	534	1650
VTM, delprosjekt IV - kommunikasjon, branding	105	560
Totalsum	1618	5540

Totalt budsjettbehov 2018-2019

7158

Tall i hele tusen

Udisponerte prosjektmidler

Den udisponerte posten representerer en buffer i forhold til uforutsette utgifter, prioritering av nye tiltak og uforutsett inntektssvikt.

Museumsdirektørens reserve	År				
	2019	2020	2021	2022	2023
Ufordelte prosjektmidler, utvikling og fornying av utstillinger	1377	3124	5000	5000	5000
<i>Tall i hele tusen</i>					
Sum akkumulert					19501

Forslag til budsjett 2019 og langtidsbudsjett 2019-2023

I forslag til langtidsbudsjett 2019-2023 vises de enkelte årene som isolerte budsjettår, dvs uten at over- eller underskudd fra foregående år videreføres. I tabellene har vi tatt med 2018 for å vise endringer fra inneværende år og prognose for årets resultat. Videre gjør vi oppmerksom på at inntekter og positiv saldo i UiOs økonomisystem vises med minustegn.

Summer av budsjett 2018 - 2023	År					
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Overført fra i fjor	-46724					
Inntekt fra bevilgninger	-124526	-129279	-129546	-126534	-124468	-118617
Salgs- og leieinntekter	-52320	-51640	-51873	-51640	-51640	-51640
Totalt inntekter	-176846	-180919	-181419	-178174	-176108	-170257
Personalkostnader	107994	106509	111082	113069	112646	113446
Driftskostnader	43063	67851	51292	36357	28436	25624
Internhusleie	60128	61572	61572	61572	61572	61572
Investeringer	2067	1987	1317	1317	1317	1317
Nettobidrag fra eksterntfinansierte prosjekter	-32590	-30659	-30478	-30389	-30709	-30659
Totalsum	-42907	26340	13365	3752	-2846	1041

Foreløpig resultat budsjett 2018-2023 akkumulert

-1254

Tall i hele tusen

Konklusjon

KHM har et betydelig økonomisk handlingsrom i kommende budsjettperiode. At vi fremlegger et forslag til langtidsbudsjett (2019-2023) som er mer eller mindre i balanse, må imidlertid ses i sammenheng med de ovenfor beskrevne forutsetninger. Ved en betydelig svekkelse i egne inntekter, inneholder det forelagte budsjettet gode muligheter for å korrigere forbruket både under lønn og drift. Museumsledelsen ønsker at styret har synspunkter på overordnede grep i disponeringen av dette handlingsrommet og de forutsetninger som er lagt til grunn for å bringe budsjettet i balanse. Museumsledelsen anbefaler at den avsatte bufferen på disposisjonskonto hos museumsdirektøren opprettholdes.

Vedtaksforslag:

Styret slutter seg til hoveddisponeringene i langtidsbudsjett 2019-2023 og de forutsetninger som er lagt til grunn for å bringe budsjettet i balanse. Styret deler museumsledelsens bekymring om strukturelle svakheter i KHM's økonomi. Styret og museumsledelsen vil arbeide videre for raskest mulig å bringe klarhet i de forutsetninger prognosen legger til grunn.